

[Ove Hansen.]

nings- og ejerlejlighedsbyggeri og lettere ved at benytte offentlige bygninger og anlæg.

Jeg skal slutte med at sige, at boligudvalget kender de problemer, der er rejst; og uden at jeg kan love noget på udvalgets vegne, kan jeg dog oplyse, at de vil indgå i udvalgets fortsatte arbejde.

Skovmand: Jeg agter at unklade at stemme for samtlige boligstøttelovforslag. Jeg kan ikke tilslutte mig de synspunkter, der er fremsat af venstres, konservatives og det radikale partis repræsentanter i boligudvalgets betænkning, fordi man her lægger skylden for udléjningsvanskelighederne i det nye byggeri ensidigt på de almennyttige selskaber, som hævdes at bygge alt for dyrt. Denne opfattelse kan efter min mening ikke holde. Når der er udléjningsvanskeligheder i det nye almennyttige byggeri, hænger det først og fremmest sammen med de helt forskellige vilkår, der her i landet er for dem, der ejer deres eget hus, og dem, der bor til leje. Den første gruppe har, og det gælder især dem, der bor i det helt nye byggeri, meget store skattemæssige fordele. Af sælgerne af disse huse vurderes de til mellem 10.000 og 20.000 kr. om året, altså et beløb, der ligger væsentligt over, hvad staten betaler til lejerne i det almennyttige byggeri. Også skatten på jorden kan de i modsætning til lejerne trække fra.

Den største fordel ligger dog i, at de i kraft af de meget store stigninger i huspriserne hvert år kan registrere en stor stigning i deres ejendomsværdi. Den dag, de skal flytte, betyder denne stigning, at de uden vanskelighed og uden ekstra omkostninger kan flytte ind i en ny bolig, der ligeledes vil stige i værdi hvert eneste år.

Lejerne derimod behandles som stedbørn både på den ene og den anden måde. De får måske lidt tilskud i form af rente- og boligsikring, men de kan ikke trække nogen del af deres husleje fra i skat, end ikke grundskatterne, og de får ikke del i deres ejendoms værdistigning. Den går ubeskåret til det selskab, der har bygget, og den dag de skal flytte, må de indstille sig på en væsentlig stigning i huslejen. „Ønsker De at være til grin for Deres egne penge?“ hedder overskriften i nogle annoncer, der i den seneste

tid har været brugt for at lokke folk i de almennyttige byggerier til at købe eget hus. Overskriften er velbegrundet, og de tomme lejligheder viser, at flere og flere ikke ønsker at være til grin for deres egne penge, og det er ganske logisk, at det er i de store lejligheder, krisen især mærkes.

Der er fortsat et marked for at betjene den del af befolkningen, der er så dårligt økonomisk stillet, at den ikke har råd og åndeligt overskud, til at tænke på at købe eget hus. Men skal det virkelig være en opgave for de almennyttige selskaber at bygge sociale ghettoer? Jeg mener det ikke. Det kan måske umiddelbart virke som en tiltalende løsning, at de almennyttige selskaber gennem en forhøjelse af lejen i deres ældre ejendomme og med den kapitalgevinst, de med tiden får, når lånene på ejendommene er betalt ud, skal finansiere deres eget nybyggeri. Men denne løsning har en række mangler. Først og fremmest vil den meget let kunne komme til at begunstige de gamle boligselskaber, bl. a. fordi det er dem, der har flest boliger i den ældre boligmasse, mens nye og måske mere foretagsomme selskaber næppe vil få de muligheder, de fortjener. Landsbyggefondens hidtidige administrationsform har ikke været helt overbevisende i den henseende, og det er vel også et spørgsmål, om de almennyttige selskaber i almindelighed fortjener at få denne stilling. De fantasiløse byggerier, der igennem tiden er lavet under overskriften „Socialt Byggeri“ viser, hvad en monopolstilling kan føre til.

Når jeg trods disse indvendinger ikke vil stemme for regeringens lovforslag, hænger det sammen med, at dette forslag dels belaster statskassen mere, end rimeligt er, dels har en tydelig karakter af lapperier på det bestående uheldige system. Der rokkes ikke ved den fundamentale forskelsbehandling af husejernes og lejernes vilkår. Det eneste, man i virkeligheden gør, er, at man gør startvilkårene noget lempeligere for lejerne, så man måske får folk, der ikke kan regne ordentligt, til at gå i fælden.

I denne forbindelse undrer det mig i øvrigt, at boligministeren, så vidt jeg har kunnet se, ikke har taget skridt til at ophæve fastprisordningen for de almennyttige selskaber. Den har vist sig at begunstige de store elementfirmaer i helt urimelig grad og